

REGELING VERWIJDERING CALAMITEUZE STOFFEN

Inhoudsopgave

1. DOELSTELLING EN TOEPASSING	1
2. BETROKKEN ORGANISATIES EN TAAKVERDELING	2
3. WERKWIJZE	6

BIJLAGEN:

1. Registratieformulieren afvoer stoffen	9
2. Stroomschema 1 : werkwijze aantreffen dumping	11
3. Stroomschema 2 : werkwijze sanering	12

1 DOELSTELLING EN TOEPASSING

De “Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen” (hierna RVCS) is bedoeld om op een verantwoorde wijze gevaarlijke stoffen, onbekende stoffen en lege verpakkingen van gevaarlijke stoffen, die vrijkomen bij een calamiteit of onbeheerd worden aangetroffen of gedumpt (niet zijnde in een gebouw), af te voeren.

Tevens is de RVCS bedoeld om de gevolgen van deze calamiteit of dumping voor de bodem ongedaan te maken.

De RVCS is een richtlijn die een eenduidige werkwijze voorschrijft waarmee wordt gewaarborgd dat snel en doeltreffend het verwijderen van de calamiteuze stoffen in gang gezet wordt en alle maatregelen worden getroffen om de gevolgen van de calamiteit voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken en ongedaan te maken.

De RVCS is van toepassing op het grondgebied van de 21 gemeenten die deelnemen aan de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Calamiteuze stoffen:

Calamiteuze stoffen zijn gevaarlijke stoffen (of onbekende stoffen die gevaarlijk kunnen zijn voor de leefomgeving), al dan niet in een verpakking. In het kader van de RVCS gaat het dan over die calamiteuze stoffen die onbeheerd zijn aangetroffen of die zijn gedumpt. Lege emballage, waarin calamiteuze stoffen hebben gezeten, moeten conform wet- en regelgeving op de zelfde wijze worden behandeld en vervoerd als volle emballage en vallen derhalve ook onder deze regeling.

Spoedeisend belang:

Gevaarlijke stoffen kunnen door hun eigenschappen, ook in kleine hoeveelheden, gevaar of schade veroorzaken voor mens, dier, plant en/of milieu. Het is dan ook zaak deze zo snel mogelijk op verantwoorde wijze af te voeren/te verwijderen teneinde eventuele schade zoveel mogelijk te voorkomen of beperken.

Vaak betreft het dumpingen van (gevaarlijke) stoffen, die afkomstig zijn van de vervaardiging van synthetische drugs.

Toepasbaarheid van de RVCS

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant bepaalt, op basis van de informatie die hij/zij ter plaatse vergaart van de betrokken partijen, of de RVCS van toepassing is op de gemelde situatie.

Niet van toepassing:

De RVCS is niet van toepassing als het gaat om:

- radioactieve stoffen;
- explosieve stoffen;
- bacteriologische stoffen;
- asbest;
- hennepafval.

Voor de verwijdering/beheersing van deze calamiteuze stoffen/calamiteiten zijn andere regelingen getroffen. Deze lijst is niet limitatief.

De RVCS is ook niet van toepassing op de volgende locaties:

- Terreinen van Nederlandse Spoorwegen;
- Gebieden van Rijkswaterstaat;
- Gebieden/terreinen waarbij sprake is van een ander bevoegd gezag (zoals defensie, waterschap etc.).

Deze organisaties hebben een eigen regeling hiervoor.

Verder zijn van de RVCS uitgesloten:

- Ongevallen met gevaarlijke stoffen tijdens transport (bulkwagens/tankwagens e.d.);
- Inbeslagname van de aangetroffen stoffen en materialen door justitie.
- Ongewone voorvallen bij bedrijven.

2 BETROKKEN ORGANISATIES EN TAAKVERDELING

Bij het verwijderen van calamiteuze stoffen kunnen de volgende organisaties/partijen betrokken zijn:

- Terreineigenaar
- Omgevingsdienst
 - Coördinatie RVCS
 - Consignatiedienst
 - Bodemdeskundige Omgevingsdienst
- Politie
 - Meldkamer politie (MKP)
 - Inzet politie-eenheid
 - Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen (LFO)
 - Nederlands Forensisch Instituut (NFI)
- Brandweer
 - Adviseur gevaarlijke stoffen (AGS)
- Gemeente
 - Officier van dienst bevolkingszorg (OVDBZ), die indien nodig contact kan leggen met bijvoorbeeld rioolbeheerder, calamiteitendienst gemeente etc.
- Gespecialiseerd bedrijf voor het opruimen/verwijderen van de calamiteuze stoffen
 - Incidentencoördinator
 - Milieukundig adviesbureau
 - Milieukundig begeleider (MKB'er)
 - Aannemer
 - Hogere veiligheidskundige (HVK'er)

Taken en bevoegdheden:

Terreineigenaar

De terreineigenaar is degene die het eigendom heeft van het terrein waarop de Regeling Verwijdering Calamiteuze Stoffen (RVCS) van toepassing is.

Ongeacht de eigendomssituatie is de regeling bedoeld om te allen tijde zo spoedig mogelijk de calamiteit te beheersen door het verwijderen van de calamiteuze stoffen, verpakkingen en andere materialen. In het geval dat er sprake is van een bodemverontreiniging is de RVCS er tevens op gericht deze verontreiniging zo spoedig mogelijk weg te nemen om verdere verontreiniging te voorkomen.

Omgevingsdienst

Coördinatie RVCS

- De Omgevingsdienst zorgt voor afstemming tussen de betrokken organisaties die deel uit maken van de RVCS voor het actualiseren van afspraken en procedures.
- De Omgevingsdienst voert de administratie, sluit contracten af met betrokken derden en draagt zorg voor de financiële afhandeling (inclusief subsidieaanvraag indien van toepassing).
- Per dumping wordt het betreffende bevoegd gezag geïnformeerd over de gemaakte kosten.
- Jaarlijks rapporteert de Omgevingsdienst hierover aan de deelnemende gemeenten en de Provincie Noord-Brabant. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt hoe de kosten zijn opgebouwd.
- De Omgevingsdienst verzorgt de administratie en archiveert voor de uitvoering van de RVCS alle relevante documenten gedurende vijf jaar. De bij de regeling betrokken organisaties hebben inzage in dit archief.

Consignatiedienst

- De geconsigneerde heeft een 24-uurs bereikbaarheidsdienst en wordt altijd geïnformeerd door de meldkamer van de brandweer. Vervolgens neemt de geconsigneerde contact op met de AGS. De geconsigneerde gaat altijd ter plaatse in het geval de dumping brandt of sist, stinkt, borrelt en-/of rookt of als er verpakkingen lekken en er (wellicht) sprake is van verontreiniging van de bodem.
- De geconsigneerde stelt zich op de hoogte van de feiten (aard en omvang van het incident met de achtergelaten calamiteuze stoffen) en beoordeelt in overleg met de AGS of de RVCS van toepassing is op de aangetroffen situatie. Indien de geconsigneerde ter plaatse gaat doet deze dit mondeling, anders telefonisch.
- De geconsigneerde zorgt ervoor dat het gespecialiseerde bedrijf gewaarschuwd wordt en ter plaatse komt.
- De geconsigneerde informeert direct de gemeente en de OVDBZ over de aangetroffen situatie.
- De geconsigneerde zoekt, in geval dat het terrein niet in eigendom van gemeente of provincie is, contact met de terreineigenaar en wijst hem op de procedure die gevolgd gaat worden.
- De geconsigneerde initieert de sanering in geval van bodemverontreiniging en zorgt tijdens kantoortijd voor overdracht aan de bodemdeskundige. Buiten kantoortijd doet de geconsigneerde dit in overleg met de incidentencoördinator van het gespecialiseerd bedrijf die 24 uur per dag bereikbaar is. Bij aanvang van de sanering buiten kantoortijd ziet de geconsigneerde hierop toe en informeert de bodemdeskundige direct op de eerstvolgende werkdag.
- De geconsigneerde houdt toezicht op het vaststellen van de aard en omvang van de verontreiniging in overleg met de milieukundig begeleider (MKB) en legt dit vast in het consignatieverslag.
- De geconsigneerde houdt contact met de MKB in het geval van nieuwe feiten (uitbreiding van de sanering e.d.)
- Tijdens kantooruren draagt de geconsigneerde de taken met betrekking tot de bodemsanering over aan de afdeling Bodem van de omgevingsdienst.

Bodemdeskundige Omgevingsdienst

- De medewerker bodem van de Omgevingsdienst neemt de eerstvolgende werkdag de inzet van de geconsigneerde over in het geval van een bodemverontreiniging/sanering en is gesprekspartner voor het milieukundig adviesbureau en de MKB-er. Bij calamiteiten tijdens kantooruren wordt de bodemdeskundige er direct bij betrokken. Deze medewerker houdt toezicht op de sanering. De bodemdeskundige stemt essentiële besluiten over de wijze van sanering af met het betreffende bevoegd gezag.

Bij de bovengenoemde werkwijze worden de huidige interne richtlijnen zoals bijvoorbeeld perscommunicatie, zoals overeengekomen met de opdrachtgevers, in stand gelaten.

Politie

Meldkamer politie (MKP)

Indien de melding van een dumping van gevaarlijke stoffen binnenkomt bij 112 meldkamer politie wordt gehandeld conform stroomschema 1. De meldingen worden door de meldkamer geregistreerd en vastgelegd in een mutatie.

In het protocol 'hoe te handelen bij het constateren van een dumping van gevaarlijke stoffen' is aangegeven dat dit gemeld moet worden via 112.

De meldkamer waarschuwt altijd de AGS van de brandweer en de geconsigneerde van de Omgevingsdienst.

Inzet politie-eenheid

De politie-eenheid die ter plaatse gestuurd wordt is verantwoordelijk voor de eerste ruime afzetting van de plaats delict (PD) en de eventuele (toegangs)wegen, coördineert de verkeersstromen, houdt aan- en afvoerwegen vrij en begeleidt hulpverlenende diensten van en naar het incident. Het lokale team onderhoudt contact met de Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen (LFO) en vult waar nodig de mutatie aan. Ook heeft de politie (onderdeel recherche) de mogelijkheid een justitieel opsporingsonderzoek te starten om de verantwoordelijke op te sporen en nemen zij de aangifte op, die dient voor de subsidieaanvraag.

Landelijke Faciliteit Ondersteuning Ontmantelen (LFO)

De LFO maakt na het contact met het ter plaatse zijnde lokale politieteam de afweging of zij direct ter plaatse komen. In alle gevallen bemonsteren zij de partij nogmaals zodra deze in opslag wordt gezet door het gespecialiseerd bedrijf binnen 30 dagen na de dumping. De monsters worden naar het NFI gestuurd voor analyse.

Nederlands Forensisch Instituut (NFI)

Het NFI analyseert de monsters die door de milieukundig begeleider of LFO zijn overgedragen en informeert de partij die het monster ingestuurd heeft. Dit kan de LFO of de MKB-er zijn.

Veiligheidsregio

Brandweer

De brandweer komt ter plaatse bij brand of als de dumping lekt, sist, stinkt, borrelt en-/ of rookt. De brandweer zorgt voor het stabiliseren van de situatie. De inzet en bijzonderheden worden door de brandweer vastgelegd in een "incidentrapport".

AGS

De AGS van de brandweer zal in alle gevallen waarin de RVCS van toepassing is een ondersteunende rol hebben. De AGS is de deskundige op het gebied van gevaarlijke stoffen en heeft de benodigde materialen om te bepalen of het een calamiteuze stof betreft en of er sprake is van lekkage naar de bodem. Hij/zij adviseert tevens over een eventuele aanrijroute.

Gemeente -/ OVDBZ

De OVDBZ is contactpersoon voor de bevolkingszorg en dient altijd geïnformeerd te worden. De OVDBZ heeft een ondersteunende, adviserende rol en indien noodzakelijk het informeren van het bestuur. Indien nodig kan de OVDBZ acties in gang zetten als het gaat om informeren van buurtbewoners, bewonersbrieven, maar ook opschalen van de calamiteit.

De OVDBZ heeft toegang tot verschillende diensten binnen de gemeente en kan daarmee ondersteuning bieden bij de uitvoering van de RVCS (Denk aan wegafsluitingen door middel van bebording, het leveren van hekwerken e.d.)

Gespecialiseerd bedrijf voor opruimen, transport en verwerken gevaarlijke stoffen in verpakking

Op aangeven van de geconsigneerde van de Omgevingsdienst is het bedrijf binnen twee uur aanwezig op de locatie met deskundig personeel (onder aansturing van hun incidentcoördinator) en een voor het vervoer van de calamiteuze stoffen geschikt voertuig inclusief benodigde verpakkingsmiddelen en etiketten. Het bedrijf is verantwoordelijk voor het ter plaatse vastleggen van aard en omvang van de calamiteit. Ook zorgt het bedrijf voor het op een juiste wijze ver-/ompakken en het (laten) vervoeren van de calamiteuze stoffen naar het opslagdepot, waar deze in het belang van het justitieel onderzoek zodanig worden opgeslagen dat onbevoegden op geen enkele wijze invloed kunnen uitoefenen op de hoeveelheid en samenstelling van de opgeslagen calamiteuze stoffen. Door het bedrijf worden de vervoerder en de later vernietigde partijen gemeld aan de omgevingsdienst door middel van een "projectformulier". Een voorbeeld van dit projectformulier is opgenomen in bijlage 1.

Milieukundig adviesbureau

Het gecertificeerde milieukundig adviesbureau dat (conform de Beoordelingsrichtlijn SIKB 6000, BRL 6000) de opdracht krijgt de verontreinigde bodem van het betrokken terrein te saneren.

Milieukundig begeleider (MKB'er)

Een overeenkomstig BRL 6000 gecertificeerd en erkend medewerker van het milieukundig adviesbureau die de uitvoering van de bodemsanering begeleidt. Hij/zij staat in direct contact met de geconsigneerde of bodemdeskundige van de Omgevingsdienst en stemt af over de uitvoering van de sanering

Aannemer

De BRL7000 erkende aannemer voert de sanering overeenkomstig deze beoordelingsrichtlijn uit, onder begeleiding en aanwijzing van de milieukundig begeleider en de Omgevingsdienst.

Hogere veiligheidskundige (HVK'er)

Toetst in opdracht van de aannemer het veiligheids- en gezondheidsplan, zodat de bij de sanering betrokken medewerkers onder arbo-technische verantwoorde werkomstandigheden de werkzaamheden kunnen uitvoeren.

3 WERKWIJZE

Een schematische weergave van de RVCS is opgenomen in de stroomschema's 1 en 2, respectievelijk de werkwijze aantreffen dumping (schema 1) en werkwijze sanering (schema 2).

Hierin zijn de volgende onderdelen en stappen te onderscheiden:

Melding

1. De melding komt via 112 binnen bij de meldkamer van de politie (MKP);
2. De MKP registreert de melding, informeert een surveillance-eenheid voor onderzoek ter plaatse, de AGS, de OVD-BZ (deze informeert de gemeente), de geconsigneerde en indien nodig (als er brand is of de dumping rookt, lekt, sist, stinkt, borrelt of rookt) de meldkamer brandweer.

Interventie

1. De meldkamer brandweer informeert de AGS en de geconsigneerde. De AGS stelt ter plaatse vast of het een calamiteuze stof betreft en stemt de gewenste inzet met de geconsigneerde van de Omgevingsdienst af. Is de RVCS naar oordeel van de geconsigneerde van toepassing dan wordt het gespecialiseerd bedrijf direct gewaarschuwd.
2. Indien ter plaatse (als er brand is of de dumping rookt, lekt, sist, stinkt, borrelt of rookt) zorgt de brandweer voor het stabiliseren van de situatie;
3. Het lokale team van de politie zorgt voor de openbare orde en veiligheid (afzetten wegen en plaats delict indien noodzakelijk) en neemt contact op met de piketdienst van de LFO (088-6615670). De LFO bepaalt op basis van deze informatie of zij ter plaatse komen. De politie of de AGS blijft ter plaatse tot de consigneerde aanwezig is, en stellen eventuele sporen veilig in het kader van het opsporingsonderzoek;
4. In het belang van nader justitieel onderzoek wordt de emballage door de politie verzegeld voordat afvoer naar het depot plaatsvindt.

Verwijderen en vervoer van de calamiteuze stoffen

1. Het verwijderen van de calamiteuze stoffen en het afvoeren naar een (erkende) opslaglocatie wordt verzorgd door het gespecialiseerd bedrijf.
2. Het gespecialiseerd bedrijf dient hierbij te handelen conform de werkinstructie inzake het vervoer van onbekende chemicaliën afkomstig van dumpingen of illegale laboratoria van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).
3. Het bedrijf zet de markering uit waar de verpakkingen en de gekeurde stoffen zich bevinden voordat zij deze verpakkingen meenemen.

Opslag in depot

1. Binnen 30 dagen nadat de partij in depot is gezet vindt uitgebreide bemonstering plaats door de LFO;
2. De gespecialiseerde afvalinzamelaar geeft invulling aan de volgende taken:
 - melden van nieuw in opslag genomen partijen calamiteuze stoffen aan de Omgevingsdienst met het daarvoor bestemde projectformulier;
 - het bijhouden van een administratie van de opgeslagen partijen en de daaraan gekoppelde palletplaatsen;
 - het gescheiden houden van de opgeslagen partijen in het depot;
 - het desgewenst ompakken, verzendklaar maken en categoriseren van de opgeslagen stoffen.

Vrijgave en vernietiging

1. De afgevoerde partij blijft gedurende maximaal 30 dagen op de opslaglocatie ten behoeve van eventuele monsterneming.
2. Indien het LFO niet binnen 30 dagen heeft bemonsterd, wordt de partij op aangeven van de Omgevingsdienst vernietigd.
3. De vernietiging van de afgevoerde stoffen/materialen vindt plaats op aangeven van de Omgevingsdienst.
4. Vernietiging van de calamiteuze stoffen vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het gespecialiseerd afvalbedrijf en wordt daarna met een gespecificeerde factuur afgemeld bij de Omgevingsdienst.

Administratie en afhandeling

Na elk kalenderjaar rapporteert de Omgevingsdienst aan de deelnemende gemeenten en de Provincie Noord-Brabant over ingenomen en afgevoerde partijen, de uitgevoerde saneringen, de bijbehorende gemaakte kosten en de eventueel ontvangen subsidie.

Bodemverontreiniging

Indien (mogelijk) sprake is van een lekkage c.q. bodemverontreiniging treedt stroomschema 2 in werking.

De werkwijze bodemsanering bestaat uit de volgende stappen:

1. De geconsigneerde informeert de terreineigenaar en de betreffende gemeente (OVDBZ).
2. De geconsigneerde overlegt met bijvoorbeeld AGS en incident-coördinator en geeft indien nodig opdracht aan het milieukundig adviesbureau tot de sanering van de bodem.
3. A. Bij uitvoering van de saneringswerkzaamheden binnen kantoortijd draagt de geconsigneerde de begeleiding/het toezicht op de bodemsanering over aan de bodemdeskundige van de Omgevingsdienst.
B. Bij uitvoering van de saneringswerkzaamheden buiten kantoortijd stemt de geconsigneerde af met de incident-coördinator en eventueel milieukundig begeleider van contractant en draagt de begeleiding/het toezicht de eerstvolgende werkdag over aan de bodemmedewerker van de Omgevingsdienst.
4. Bij twijfel of de bodem verontreinigd of aangetast is als gevolg van de dumping voert het milieukundig adviesbureau, na overleg met de Omgevingsdienst, eerst (indicatief) bodemonderzoek uit om een eventuele saneringsnoodzaak te bepalen.
5. De milieukundig begeleider stelt bij complexe saneringen een plan van aanpak op en stemt dit af met de bodemdeskundige van de Omgevingsdienst.
Risico's dienen direct beheersbaar te worden ingeregeld, waarbij indien mogelijk nachtelijke werkzaamheden zoveel mogelijk worden vermeden. Voor eventueel ontgraven hoeft geen plan van aanpak opgesteld te worden, wat nog getoetst moet worden, en kan zorgen voor onnodige vertraging.
6. De milieukundig begeleider is er verantwoordelijk voor dat de bodemsanering, indien van toepassing, overeenkomstig het overeengekomen plan van aanpak verloopt. Indien hier door omstandigheden van moet worden afgeweken wordt dit direct met de geconsigneerde of bodemdeskundige van de Omgevingsdienst afgestemd en vastgelegd. De Omgevingsdienst overlegt indien nodig met het bevoegd gezag.
7. De sanering wordt uitgevoerd door de aannemer, onder begeleiding van de milieukundig begeleider. De aannemer schakelt een hogere veiligheidskundige in, en schermt het terrein zo goed mogelijk af. Vaak gebeurt dit onder het zwaarste regime, zonder HVKer, V&Gplan etc. Exacte stoffen zijn ook pas later bekend na analyse door LFO/NFI.

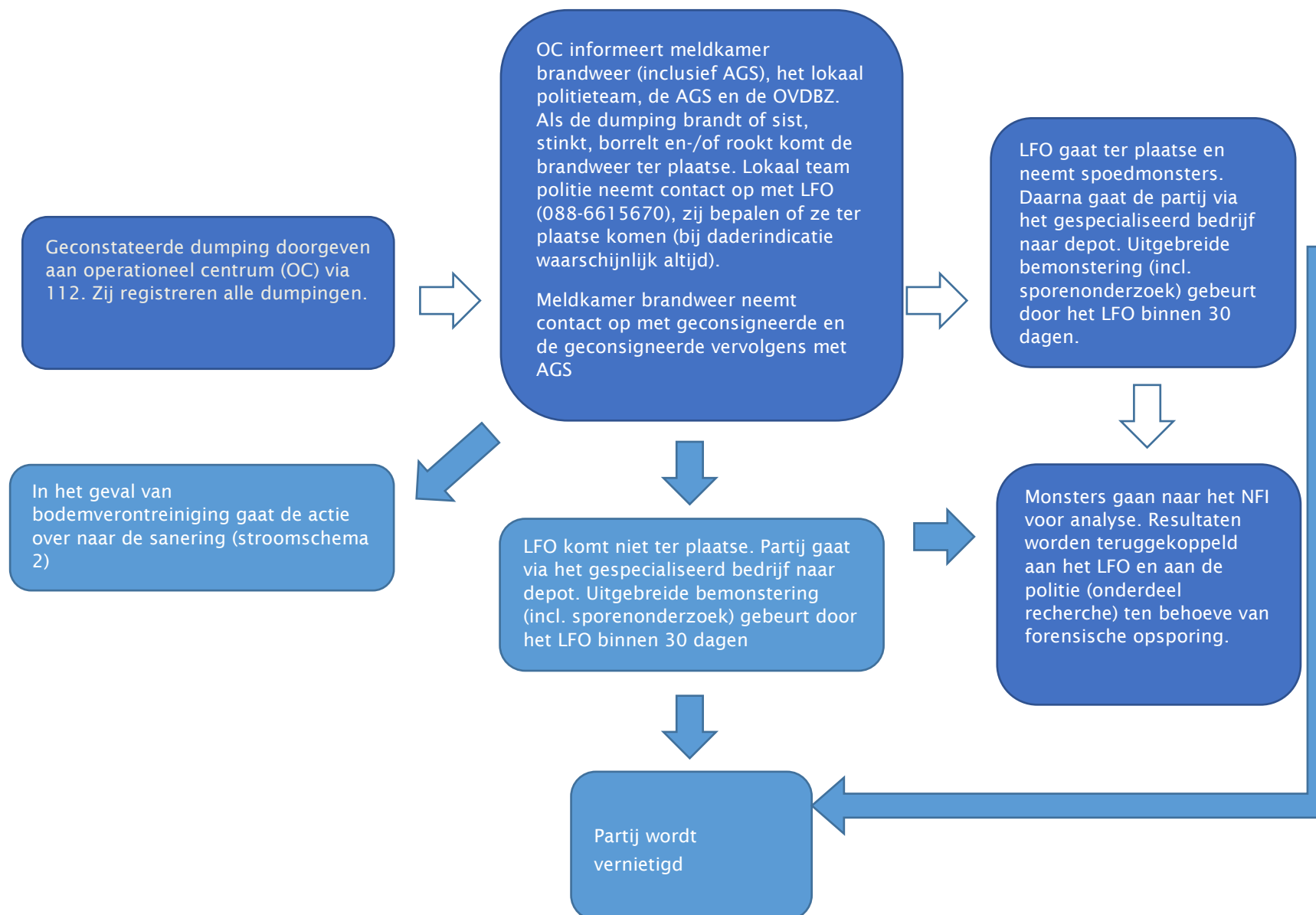
8. Er zal door de geconsigneerde van de Omgevingsdienst of een toezichthouder bodem van de Omgevingsdienst toezicht op de correcte wijze van uitvoering worden gehouden.
9. De milieukundig begeleider voert controle metingen uit. Bijvoorbeeld met behulp van een pH meting (bij een verontreiniging met zuren of basen) of PID meting (bij een verontreiniging met vluchtige componenten) en beoordeelt hiermee indicatief of de sanering naar verwachting het beoogde resultaat geeft. Indien dit niet het geval is wordt de sanering voortgezet na overleg met de bodemdeskundige van de Omgevingsdienst.
10. Indien wordt afgeweken van het plan van aanpak wordt afstemming gezocht met de bodemdeskundige conform punt 9.
11. Ter verificatie wordt door de milieukundig begeleider een eindbemonstering conform Beoordelingsrichtlijn SIKB 6000 (BRL 6000) en bijbehorend VKB protocol 6001 uitgevoerd.
12. Door de milieukundig begeleider worden de monsters geconserveerd en ter analyse aangeboden bij een daartoe erkend laboratorium.
13. Op aanwijzing van de milieukundig begeleider wordt, indien wordt voldaan aan de terugsaneerwaarde en er een risico is indien niet wordt aangevuld, de ontgraven bodem door de aannemer aangevuld door toepassing van grond overeenkomstig het Besluit bodemkwaliteit.
Wanneer blijkt dat de bodem nog niet voldoet aan de terugsaneerwaarde wordt met de bodemdeskundige van de Omgevingsdienst (in samenspraak met de terreineigenaar) afgestemd hoe eventueel de sanering te vervolgen of af te ronden.
14. De milieukundig begeleider stelt binnen één week na ontvangst van de analyseresultaten een brieffrapport op over de uitvoering van de bodemsanering en stuurt dat ter beoordeling naar bodemloket@odzob.nl.
15. De bodemdeskundige van de Omgevingsdienst beoordeelt het brieffrapport en stelt de terreineigenaar en de betreffende gemeente hiervan in kennis.

Bijlage 1 Registratieformulieren afvoer stoffen

Registratieformulier ODZOB RVCS	
Meldende instantie:	Meldkamer Brandweer
Naam melder:	
Telefoonnummer:	
Datum melding:	
Tijdstip melding:	
Gegevens politie:	
Locatie:	
Hoeveelheid / gewicht:	
Aantal pallets:	
Gemeten PH-waarde:	
Bodemverontreiniging:	ja / nee (zie formulier C15--A)
<i>Aanvullende informatie</i>	
<i>Coördinator:</i>	<i>Werknummer:</i>
<i>Paraaf coördinator:</i>	<i>Nummer ODZOB:</i>

Registratieformulier ODZOB BODEM	
Incident coördinator / KVP: Milieukundig begeleider: ODZOB geconsigneerde: Datum incident: Locatie: Bodemverontreiniging vastgesteld: ja (spoedsanering) / nee (bodemonderzoek) Datum sanering: Veldmetingen: pH / PID / veldtest Aantal bodemmonsters: Geschat gewicht grond: Afvalstroomnummer: Aanvullende maatregelen V&G plan:	
<i>Aanvullende informatie</i>	
Coördinator:	Werknummer:
Paraaf coördinator:	Nummer ODZOB:

Bijlage 2 Stroomschema 1: Werkwijze aantreffen dumping

Bijlage 3 Stroomschema 2: Werkwijze sanering

